Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

3 päivänä syyskuuta 2020*

Ennakkoratkaisupyyntö – Verkkovierailut yleisissä matkaviestinverkoissa Euroopan unionin alueella – Asetus (EU) N:o 531/2012 – 6 a artikla – 6 e artiklan 3 kohta – Verkkovierailuoperaattorin velvollisuus soveltaa säänneltyä verkkovierailuhintaa automaattisesti – Soveltaminen asiakkaisiin, jotka ovat valinneet erityisen verkkovierailuhinnan ennen asetuksen (EU) N:o 531/2012 voimaantuloa

Asiassa C-539/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Landgericht München I (Münchenin alueellinen tuomioistuin I, Saksa) on esittänyt 4.6.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 15.7.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband eV

vastaan

Telefónica Germany GmbH & Co. OHG,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. S. Rossi sekä tuomarit J. Malenovský ja N. Wahl (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Tanchev,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Telefónica Germany GmbH & Co. OHG, edustajanaan H. Plassmeier, Rechtsanwalt,

– Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan P. Gentili, avvocato dello Stato,

– Euroopan komissio, asiamiehinään G. Braun ja L. Nicolae,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella 13.6.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 531/2012 (EUVL 2012, L 172, s. 10), sellaisena kuin se on muutettuna 25.11.2015 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/2120 (EUVL 2015, L 310, s. 1; jäljempänä asetus N:o 531/2012), 6 a artiklan ja 6 e artiklan 3 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat televiestintäoperaattori Telefónica Germany GmbH & Co. OHG, joka toimii muun muassa nimellä O2, ja Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband eV (kuluttajaneuvontayhdistysten keskusjärjestö, Saksa; jäljempänä Bundesverband) ja joka koskee viimeksi mainitun nostamaa kieltokannetta O2:n käytännöistä, jotka liittyvät uuteen unionin tasolla säänneltyyn verkkovierailuhintaan siirtymisen ehtoihin sen jälkeen, kun verkkovierailujen vähittäistason lisämaksut on poistettu unionissa 15.6.2017 alkaen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus N:o 531/2012

3 Asetuksen N:o 531/2012 2 artiklan 2 kohdan r alakohdassa määritellään ”kotimainen vähittäishinta” seuraavasti:

”’kotimaisella vähittäishinnalla’ tarkoitetaan asiakkaan kotimaassa soittamista puheluista ja lähettämistä tekstiviesteistä (jotka nousevat yhdestä yleisestä viestintäverkosta ja laskevat toiseen yleiseen viestintäverkkoon samassa jäsenvaltiossa) sekä käyttämästä tiedonsiirrosta verkkovierailuoperaattorin perimää vähittäistason yksikköhintaa; jos kotimaista vähittäistason yksikköhintaa ei ole määritetty, kotimaisen vähittäishinnan katsotaan määräytyvän samalla laskutusperiaatteella, jota sovelletaan asiakkaan soittamiin puheluihin ja lähettämiin tekstiviesteihin (jotka nousevat yhdestä yleisestä viestintäverkosta ja laskevat toiseen yleiseen viestintäverkkoon samassa jäsenvaltiossa) ja asiakkaan kuluttamaan dataan kyseisen asiakkaan omassa jäsenvaltiossa;”

4 Saman asetuksen 6 a artiklassa, jonka otsikko on ”Verkkovierailujen vähittäistason lisämaksujen poistaminen”, säädetään seuraavaa:

”Verkkovierailuoperaattorit eivät 15 päivästä kesäkuuta 2017 alkaen, – – ellei 6 b ja 6 c artiklasta muuta johdu, saa periä verkkovierailuasiakkailta missään jäsenvaltiossa mitään lisämaksuja kotimaan vähittäishintojen lisäksi, kun kyseessä ovat säännellyt soitetut tai vastaanotetut verkkovierailupuhelut, säännellyt lähetetyt tekstiviestit tai käytetyt säännellyt verkkovierailudatapalvelut, mukaan lukien multimediaviestit, eivätkä mitään yleistä maksua päätelaitteen tai palvelun käytön ulkomailla mahdollistamiseksi.”

5 Mainitun asetuksen 6 b artiklan, jonka otsikko on ”Kohtuullinen käyttö”, sanamuoto on seuraava:

”1. Verkkovierailuoperaattorit voivat – – soveltaa kohtuullisen käytön politiikkaa säänneltyjen vähittäistason verkkovierailupalvelujen kulutukseen sovellettavalla kotimaisella vähittäishinnalla, jotta verkkovierailuasiakkailta voidaan estää säänneltyjen vähittäistason verkkovierailupalvelujen poikkeava tai vilpillinen käyttö, kuten tällaisten palvelujen käyttö muussa kuin verkkovierailuasiakkaan kotimaan operaattorin jäsenvaltiossa muihin tarkoituksiin kuin ajoittaista matkailua varten.

Kohtuullisen käytön politiikan on annettava verkkovierailuoperaattorin asiakkaille mahdollisuus kuluttaa heitä koskevien hinnoittelumallien mukainen määrä säänneltyjä vähittäistason verkkovierailupalveluja sovellettavalla kotimaisten palvelujen vähittäishinnalla.

2. Säänneltyihin vähittäistason verkkovierailupalveluihin, jotka ylittävät mahdolliset kohtuullisen käytön politiikan mukaiset rajat, sovelletaan 6 e artiklaa.”

6 Asetuksen N:o 531/2012 6 c artiklan, jonka otsikko on ”Verkkovierailujen vähittäistason lisämaksujen poistamisen kestävyys”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos verkkovierailuoperaattori ei erityisissä ja poikkeuksellisissa olosuhteissa pysty sen kotimaan laskutusmallin kestävyyden varmistamiseksi kattamaan säänneltyjen verkkovierailupalvelujen tarjoamisesta aiheutuneita todellisia ja ennakoituja kokonaiskustannuksiaan 6 a ja 6 b artiklan mukaisesti tällaisten palvelujen tarjoamisesta saaduista todellisista ja ennakoiduista kokonaistuloista, kyseinen verkkovierailuoperaattori voi hakea lupaa lisämaksun soveltamiselle. Lisämaksua sovelletaan ainoastaan siltä osin kuin se on välttämätöntä säänneltyjen vähittäistason verkkovierailupalvelujen tarjoamisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi ottaen huomioon sovellettavat tukkutason enimmäishinnat.”

7 Kyseisen asetuksen 6 e artiklan, jonka otsikko on ”Säänneltyjen vähittäistason verkkovierailupalvelujen tarjoaminen”, 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos verkkovierailuoperaattori soveltaa säänneltyjen vähittäistason verkkovierailupalvelujen kulutukseen lisämaksua kohtuullisen käytön politiikan mukaisten rajojen ylittävältä osin, sen on täytettävä seuraavat edellytykset (ilman arvonlisäveroa), sanotun vaikuttamatta toisen alakohdan soveltamiseen:

– –

3. Verkkovierailuoperaattorit voivat tarjota ja verkkovierailuasiakkaat voivat nimenomaisesti valita muun kuin 6 a, 6 b ja 6 c artiklan sekä tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti vahvistetun verkkovierailuhinnan; tällöin verkkovierailuasiakkaat hyötyvät eri hinnastosta säännellyille verkkovierailupalveluille kuin siitä, jota sovellettaisiin, ellei kyseistä valintaa olisi tehty. Verkkovierailuoperaattorin on muistutettava kyseisiä verkkovierailuasiakkaita tällöin menetettävien verkkovierailuetujen luonteesta.

Verkkovierailuoperaattorien on sovellettava 6 a ja 6 b artiklan sekä tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti vahvistettua hintaa automaattisesti kaikkiin nykyisiin ja uusiin verkkovierailuasiakkaisiin sanotun kuitenkaan rajoittamatta ensimmäisen alakohdan soveltamista.

Verkkovierailuasiakas voi milloin tahansa pyytää 6 a, 6 b ja 6 c artiklan sekä tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti vahvistettuun hintaan siirtymistä tai siitä luopumista. Kun verkkovierailuasiakas

nimenomaisesti valitsee luopumisen 6 a, 6 b ja 6 c artiklan sekä tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti vahvistetusta hinnasta tai takaisin siihen siirtymisen, vaihto on toteutettava maksutta yhden työpäivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, eikä siihen saa sisältyä ehtoja tai rajoituksia, jotka liittyvät liittymäsopimusten muihin osiin kuin verkkovierailuihin. Verkkovierailuoperaattorit voivat viivästyttää vaihdon voimaantuloa, kunnes aiempi verkkovierailuhinnasto on ollut voimassa tietyn vähimmäisjakson, joka saa olla enintään kaksi kuukautta."

8 Mainitun asetuksen 6 f artiklassa, jonka otsikko on "Vähittäistason verkkovierailulisämaksut siirtymäkautena", säädetään seuraavaa:

"1. Verkkovierailuoperaattorit voivat 30 päivän huhtikuuta 2016 ja 14 päivän kesäkuuta 2017 välisenä aikana periä säänneltyjen vähittäistason verkkovierailupalvelujen tarjoamisesta lisämaksua kotimaisen vähittäishinnan lisäksi.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna ajanjaksona sovelletaan 6 e artiklaa soveltuvin osin."

9 Asetuksen N:o 531/2012 14 artiklan, jonka otsikko on "Verkkovierailupuhelujen ja verkkovierailutekstiviestien vähittäishinnoittelun avoimuus", 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Verkkovierailuoperaattoreiden on annettava kaikille asiakkaille liittymäsopimusten tekemisen yhteydessä täydelliset tiedot sovellettavista verkkovierailuhinnoista. Niiden on lisäksi annettava verkkovierailuasiakkailleen ajantasaista tietoa sovellettavista verkkovierailuhinnoista viipymättä aina, kun hinnat muuttuvat.

Tämän jälkeen verkkovierailuoperaattoreiden on muistutettava eurotariffista kohtuullisin väliajoin kaikkia asiakkaita, jotka ovat valinneet jonkin muun hinnaston."

Asetus 2015/2120

10 Asetuksen 2015/2120 johdanto-osan 21 ja 25 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"(21) [Asetuksen N:o 531/2012 alkuperäisessä versiossa] asetetaan poliittiseksi tavoitteeksi, että verkkovierailuhinnastojen ja kotimaisten hinnastojen välisen eron olisi lähestyttävä nollaa. Kuitenkaan lopullista tavoitetta, joka on kotimaisten maksujen ja verkkovierailumaksujen eron poistaminen, ei voida saavuttaa kestävästi tukkuhintojen toteutuneella tasolla. Sen vuoksi tässä asetuksessa säädetään, että verkkovierailujen vähittäistason lisämaksut olisi poistettava 15 päivästä kesäkuuta 2017 alkaen, edellyttäen että verkkovierailujen tukkumarkkinoilla nykyisellään todetut ongelmat on saatu ratkaistua. Tältä osin [Euroopan] komission olisi tarkasteltava verkkovierailujen tukkumarkkinoita ja esitettävä tarkastelun tulosten pohjalta säädösehdotus.

– –

(25) Sen varmistamiseksi, että asetuksen [N:o 531/2012 alkuperäisen version] soveltamisesta siirrytään joustavasti verkkovierailujen vähittäistason lisämaksujen poistamiseen, tässä asetuksessa olisi otettava käyttöön siirtymäkausi, jonka aikana verkkovierailuoperaattoreiden olisi voitava lisätä lisämaksu kotimaan hintoihin tarjottavien säänneltyjen vähittäistason verkkovierailupalvelujen osalta. Siirtymäjärjestelyllä olisi jo valmisteltava perustavanlaatuista muutosta lähestymistavassa sisällyttämällä unionin laajuiset verkkovierailut olennaisena osana useilla kotimaan

markkinoilla tarjottaviin kotimaan hinnoittelumalleihin. Näin ollen siirtymäjärjestelyn lähtökohtana olisi oltava kunkin jäsenvaltion kotimaiset vähittäishinnat, joihin voidaan lisätä lisämaksu, joka on enintään siirtymäkautta välittömästi edeltäneellä kaudella sovellettu verkkovierailuista perittävä enimmäishinta. Tällaisella siirtymäjärjestelyllä olisi myös varmistettava huomattavat hinnanalennukset asiakkaille tämän asetuksen soveltamispäivästä lähtien, ja lisämaksun ei tulisi kotimaiseen vähittäishintaan lisättynä missään olosuhteissa johtaa korkeampaan verkkovierailun vähittäishintaan kuin siirtymäkautta välittömästi edeltäneellä kaudella sovellettu säänneltyjen vähittäistason verkkovierailujen enimmäishinta.”

Pääasian oikeusriita ja ennakkoratkaisukysymys

11 Telefónica Germany on televiestintäoperaattori, joka tarjoaa muun muassa matkaviestintäpalveluja nimellä O2.

12 Asetuksen 2015/2120 antamisen jälkeen O2 julkaisi internetsivustollaan www.o2online.de tietoja, jotka koskivat uuteen unionin tasolla säänneltyyn verkkovierailuhintaan siirtymisen ehtoja; tämä hinta vastasi pääasiallisesti Roam like at home -palvelua (kotimaanhintaiset verkkovierailut). Otsikon ”Yleiset tiedot” alla todetaan tarkemmin seuraavaa:

”Kaikki O2-asiakkaat voivat 22.5.2017 alkaen tekstiviestin lähettämällä siirtyä säänneltyyn EU-verkkovierailuhintaan. Lähetä tekstiviesti 'KYLLÄ' numeroon 65544. Siirryt automaattisesti säänneltyyn hintaan. Saat vahvistuksen siirrosta tekstiviestillä.”

13 Mainitulla sivulla olevan otsikon ”Kuinka saan säännellyn EU-verkkovierailuhinnan käyttööni?” alla todetaan seuraavaa:

”Lähtökohtaisesti voit siirtyä [tietoteknisellä] O2-sovelluksella helposti ja milloin tahansa uuteen säänneltyyn EU-verkkovierailuhintaan. Kaikki O2-asiakkaat voivat myös 22.5.2017 alkaen tekstiviestin lähettämällä siirtyä säänneltyyn EU-verkkovierailuhintaan. Tätä varten pyydämme lähettämään tekstiviestin 'KYLLÄ' numeroon 65544. Siirryt automaattisesti säänneltyyn hintaan. Kun siirto on onnistunut, saat vahvistuksen tekstiviestillä.

Mikäli käytössäsi on jo säännelty EU-verkkovierailuhinta (myös nk. 'Roaming Basic' [(perusverkkovierailua koskevat palvelut]), 'Weltzonenpack' [(maailmanlaajuinen palvelupaketti)] tai 'Mobiles Internet Ausland' [(mobiilinetti ulkomailla)]), siirto tapahtuu viimeistään 15.6.2017 ilman, että sinulta vaaditaan mitään toimenpiteitä. Nykyinen säännelty verkkovierailuhintasi vaihdetaan automaattisesti uuteen säänneltyyn EU-verkkovierailuhintaan niin, että liittymäsi kotimaan hintaehdot (puheluille, tekstiviesteille ja datalle) ovat 15.6.2017 alkaen käytettävissäsi myös muissa [unionin] jäsenvaltioissa.”

14 Bundesverbandin mukaan uuteen säänneltyyn verkkovierailuhintaan siirtymistä koskevat ehdot, sellaisina kuin ne oli ilmoitettu O2:n internetsivustolla, edellyttivät O2:n asiakkailta, joita laskutettiin ennen 15.6.2017 muun kuin säännellyn verkkovierailuhinnan mukaan (jäljempänä muu hinta tai vaihtoehtoinen hinta), että he tekevät uuteen säänneltyyn verkkovierailuhintaan ja erityisesti kotimaanhintaiseen verkkovierailuun siirtymistä koskevan aloitteen tekstiviestillä ja/tai O2-sovelluksen kautta. Bundesverband katsoi, että tämä käytäntö oli ristiriidassa erityisesti

asetuksen N:o 531/2012 6 a artiklan ja 6 e artiklan 3 kohdan kanssa, ja nosti ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa eli Landgericht München I:ssä (Münchenin alueellinen tuomioistuin, Saksa) tätä käytäntöä koskevan kieltokanteen.

15 Bundesverband väittää tässä kanteessaan, että kotimaanhintaista verkkovierailua pitäisi näiden säännösten nojalla soveltaa automaattisesti kaikkiin kuluttajiin mainitun asetuksen voimaantulopäivästä eli 15.6.2017 alkaen. O2:n pitäisi siis toimia niin, että kaikki sen asiakkaat hyötyvät automaattisesti kotimaanhintaisesta verkkovierailusta riippumatta siitä, ovatko he aikaisemmin valinneet vaihtoehtoisen hinnan vai eivät. Näin ollen O2 ei voi vaatia muun hinnan mukaisesti laskutettavilta asiakkailtaan, että nämä ilmaisevat halukkuutensa vaihtaa hintaa voidakseen hyötyä kotimaanhintaisesta verkkovierailusta.

16 Telefónica Germany puolestaan väittää, että asetusta N:o 531/2012 sovellettaessa on erotettava toisistaan kaksi verkkovierailuhinnoittelun mallia: säännellyt verkkovierailuhinnat ja niin kutsutut vaihtoehtoiset verkkovierailuhinnat. Säännellyt hinnat ovat vakiohintoja, joiden osalta ei pääsääntöisesti saa periä mitään korotuksia kotimaan vähittäishintojen lisäksi, kun taas vaihtoehtoisiin hintoihin voidaan soveltaa kotimaan vähittäishinnoista poikkeavia ehtoja. Telefónica Germanyn mukaan tässä asetuksessa edellytettiin, että asiakkaat, joita laskutettiin jo ennen 15.6.2017 säänneltyjen hintojen mukaan, hyötyivät automaattisesti kotimaanhintaisesta verkkovierailusta. Sitä vastoin saman asetuksen 6 e artiklan 3 kohdan mukaan velvollisuutta automaattisesta siirtämisestä kotimaanhintaisiin verkkovierailuihin ei Telefónica Germanyn mukaan sovellettu asiakkaisiin, joita laskutettiin ennen 15.6.2017 vaihtoehtoisten hintojen mukaisesti.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että kysymys siitä, pitikö säänneltyä verkkovierailuhintaa soveltaa 15.6.2017 alkaen automaattisesti kaikkiin asiakkaisiin, on ratkaiseva pääasian oikeusriidan ratkaisun kannalta, etenkin kun O2 ei myöskään määräpäivän eli 15.6.2017 jälkeen soveltanut tätä hintaa kaikkiin niihin asiakkaisiin, joihin oli sovellettu vaihtoehtoista hintoja.

18 Tässä tilanteessa Landgericht München I on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko asetuksen (EU) N:o 531/2012 6 a artiklaa ja 6 e artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että matkaviestinoperaattorien on 15.6.2017 alkaen siirrettävä kaikki asiakkaat automaattisesti sanotun asetuksen 6 a artiklassa vahvistettuun säänneltyyn hinnoitteluun riippumatta siitä, onko näiltä asiakkailta aikaisemmin veloitettu säännelty hinta vai erityinen, niin kutsuttu vaihtoehtoinen hinta verkkovierailupalveluista?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy kysymyksellään, onko asetuksen N:o 531/2012 6 a artiklaa ja 6 e artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että tämän asetuksen 6 a artiklassa tarkoitettua uutta säänneltyä verkkovierailuhintaa sovelletaan automaattisesti 15.6.2017 alkaen paitsi asiakkaisiin, joihin jo aiemmin sovellettiin säänneltyä verkkovierailuhintaa, myös asiakkaisiin, jotka kyseiseen päivämäärään asti olivat valinneet toisen hintavaihtoehdon.

20 Tähän kysymykseen vastaamiseksi on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden säännöksen tulkitsemiseksi on otettava huomioon sen sanamuodon lisäksi sen asiayhteys sekä sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa se on (tuomio 3.10.2019, Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland ym., C-197/18, EU:C:2019:824, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

21 Ensinnäkin on todettava, että asetuksen N:o 531/2012 6 a artiklan sanamuodosta käy ilmi, että siirtymistä kotimaanhintaiseen verkkovierailuun piti soveltaa yleisesti 15.6.2017 alkaen verkkovierailuasiakkaisiin jäsenvaltiossa, mutta tämä säännös ei sisällä poikkeuksia tai varauksia, jotka liittyisivät näihin verkkovierailuasiakkaisiin, eikä varsinkaan varauksia sen kysymyksen osalta, oliko näihin asiakkaisiin sovellettu kyseiseen ajankohtaan asti muuta hintaa. Asetuksen N:o 531/2012 6 a artiklaan sovellettavat ainoat rajoitukset käyvät nimittäin ilmi tämän asetuksen 6 b artiklasta, jonka otsikko on ”Kohtuullinen käyttö”, ja 6 c artiklasta, jonka otsikko on ”Verkkovierailujen vähittäistason lisämaksujen poistamisen kestävyys”; ensimmäinen näistä määrittää puitteet, joissa verkkovierailuoperaattorit voivat soveltaa kotimaanhintaisten verkkovierailujen kohtuullisen käytön politiikkaa, ja toinen puitteet, joissa voidaan poikkeuksellisesti laskuttaa verkkovierailuja koskevia lisämaksuja.

22 Seuraavaksi on todettava, että kaikkien asiakkaiden automaattinen siirtyminen säänneltyyn verkkovierailuhintaan vahvistetaan asetuksen N:o 531/2012 6 e artiklan 3 kohdan sanamuodossa.

23 Yhtäältä on nimittäin niin, että tämän säännöksen ensimmäisen alakohdan mukaan verkkovierailuoperaattorit voivat ”tarjota” ja verkkovierailuasiakkaat ”nimenomaisesti valita muun kuin 6 a, 6 b ja 6 c artiklan – – mukaisesti vahvistetun verkkovierailuhinnan, – – jota sovellettaisiin, ellei kyseistä valintaa olisi tehty”. Asetuksen N:o 531/2012 6 e artiklan 3 kohdassa otetaan siis käyttöön poikkeusjärjestelmä (opt-out), jonka mukaan asiakkaan, joka ei halua hyötyä kotimaanhintaisesta verkkovierailusta, on ilmaistava tämä nimenomaisesti. Tämä tulkinta vahvistetaan myös tämän säännöksen ensimmäisen alakohdan viimeisessä virkkeessä, jossa säädetään, että ”verkkovierailuoperaattorin on muistutettava kyseisiä verkkovierailuasiakkaita – – menetettävien verkkovierailuetujen luonteesta[, mikäli asiakkaat valitsevat muun kuin 6 a, 6 b ja 6 c artiklan mukaisesti vahvistetun verkkovierailuhinnan]”. Lisäksi on todettava, että tässä säännöksessä ei vahvisteta sen soveltamisen kestoa, mikä mahdollistaa päätelmän siitä, että tämä opt-out-valinta on voitu tehdä myös ennen määräpäivää eli ennen 15.6.2017. Näin ollen tällaisen valinnan tekemiseksi ennen tätä päivämäärää ja muun hinnan voimassapitämiseksi päivämäärän jälkeen verkkovierailuoperaattoreiden oli ennen mainittua päivää otettava yhteyttä kyseessä oleviin asiakkaisiin tiedustellakseen, halusivatko he säilyttää muun hintansa, muistuttaen heitä ”[tällaisen valinnan tekemisen johdosta] menetettävien verkkovierailuetujen luonteesta”. Tämän säännön mukaan oli niin, että mikäli asiakas vastasi kieltävästi tai ei vastannut lainkaan, häneen sovellettiin automaattisesti kotimaanhintaista verkkovierailua.

24 Toisaalta asetuksen N:o 531/2012 6 e artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa vahvistetaan, että ”verkkovierailuoperaattorien on sovellettava [säänneltyä verkkovierailuhintaa] automaattisesti kaikkiin nykyisiin ja uusiin verkkovierailuasiakkaisiin”. Näin ollen on selvää, että tämä automaattinen soveltaminen koskee sanamuotonsa mukaisesti kaikkia asiakkaita tekemättä eroa asiakasprofiilin tai asiakkaisiin tähän asti sovelletun hinnan mukaan. Vastaavasti tämän toisen alakohdan johdantolauseella (”sanotun kuitenkaan rajoittamatta ensimmäisen alakohdan soveltamista”) korostetaan sitä, että muuta hintaa voidaan edelleen tarjota myös kotimaanhintaisen verkkovierailuhinnan voimaantulon jälkeen, mikäli asetuksen mainitun 6 e artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan edellytykset täyttyvät ja mikäli erityisesti asiakas on ”nimenomaisesti” valinnut muun hinnan.

25 Toiseksi on todettava asiayhteydestä, johon asetuksen N:o 531/2012 6 a artikla ja 6 e artiklan 3 kohta liittyvät, että nämä säännökset on lisätty mainittuun asetukseen asetuksella 2015/2120 verkkovierailujen vähittäistason lisämaksujen poistamiseksi unionissa.

26 Kuten asetuksen 2015/2120 johdanto-osan 21 perustelukappaleesta nimittäin käy ilmi, unionin lainsäätäjä on todennut, että kun otetaan huomioon tukkuhintojen toteutunut taso, kotimaisten maksujen ja verkkovierailumaksujen eron poistamista, joka oli asetuksen N:o 531/2012 lopullinen tavoite, kuten tämän asetuksen alkuperäisen version johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan, ei voitu saavuttaa kestävästi, minkä vuoksi päätettiin verkkovierailujen vähittäistason lisämaksujen poistamisesta 15.6.2017 alkaen.

27 Tämän kotimaanhintaiseen verkkovierailuun siirtymisen automaattisuus käy ilmi myös asetuksen 2015/2020 johdanto-osan 25 perustelukappaleesta, jossa todetaan, että olisi otettava käyttöön ”siirtymäkausi, jonka aikana verkkovierailuoperaattoreiden olisi voitava lisätä lisämaksu kotimaan hintoihin – –”, viittaamatta kuitenkaan muuhun hintaan tai edes mahdollisuuteen asettaa kotimaanhintaisen verkkovierailun edellytykseksi asiakkaiden operaattoreille tekemää vastaavaa ilmoitusta.

28 Tässä yhteydessä on todettava, että on kyllä niin, että asetuksen N:o 531/2012 alkuperäisen version tarkoituksena oli vahvistaa unionin tasolla vähittäistason verkkovierailujen enimmäishinta säännellyllä hinnalla eli niin kutsutulla eurotariffilla, ja siinä säädettiin, että säänneltyä hintaa sovellettiin automaattisesti 1.7.2012 kaikkiin olemassa oleviin verkkovierailuasiakkaisiin, lukuun ottamatta sellaisia verkkovierailuasiakkaita, jotka olivat jo tehneet tietoisen valinnan eri verkkovierailuhinnasta kuin siitä, jota olisi sovellettu, ellei kyseistä valintaa olisi tehty. Tästä ovat osoituksena asetuksen N:o 531/2012 alkuperäisen version johdanto-osan 48 ja 77 perustelukappale sekä ”euroäänipuhelutariffin” osalta saman asetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohta, ”eurotekstiviestitariffin” osalta tämän asetuksen 10 artiklan 2 ja 4 kohta sekä ”eurodatatariffin” osalta mainitun asetuksen 13 artiklan 2 ja 3 kohta.

29 On kuitenkin niin, että sen lisäksi, että kaikki näistä asetuksen N:o 531/2012 alkuperäisen version eurotariffin automaattista soveltamista koskevista säännöksistä on kumottu, niillä oli erilainen tarkoitus, jonka mukaan asiakas saattoi hyötyä muusta hinnasta, joka oli eurotariffia alhaisempi. Niinpä erityisesti asetuksen N:o 531/2012 alkuperäisen version 13 artiklan 3 kohdassa viitataan eurodatatariffia selvästi alhaisempaan hinnastoon.

30 Sitä vastoin silloin, kun on kyse kotimaanhintaisesta verkkovierailusta, ero unionin laajuisen verkkovierailun muun hinnan ja säännellyn verkkovierailuhinnan välillä on lähtökohtaisesti poissuljettu.

31 Näin ollen, sulkematta pois sitä, että automaattinen siirtyminen kotimaanhintaiseen verkkovierailuun voisi tietyissä tapauksissa verkkovierailusopimuksen mahdollisen muuttamisen seurauksena johtaa siihen, että asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin liittyvät tietyt edut poistuvat, on selvää, että unionin lainsäätäjä on halunnut asettaa etusijalle kotimaanhintaisen verkkovierailun ehtojen soveltamisen kaikkiin asiakkaisiin.

32 Kolmanneksi on todettava, että tätä tulkintaa tukee asetuksen N:o 531/2012 tavoite, jona, kuten sen 1 artiklan 2 kohdasta ja asetuksen 2015/2120 johdanto-osan 21 perustelukappaleesta käy ilmi, on ”saavuttaa matkaviestintäpalvelujen sisämarkkinat, joilla viime kädessä ei tehdä eroa kansallisten hinnastojen ja verkkovierailuhinnastojen välillä”. Vaikka siis kaikkien verkkovierailuasiakkaiden automaattinen siirtyminen kotimaanhintaiseen verkkovierailuun on

täysin tämän tavoitteen mukainen, sitä vastoin vaatimus siitä, että kotimaanhintaisen verkkovierailun aktivoiminen edellyttää nimenomaista tahdonilmaisua (opt-in), saattaa olla tämän tavoitteen vastainen tilanteissa, joissa muu hinta pysyy korkeampana kuin kotimaan hinta.

33 Tältä osin on korostettava, että opt-in- ja opt-out-järjestelmät aiheuttavat samankaltaisia haittoja asiakkaille, koska molemmissa järjestelmissä asiakkaita pyydetään esittämään tahdonilmaisunsa verkkovierailuoperaattorille. Unionin lainsäätäjä on kuitenkin katsonut, että automaattista siirtymistä kotimaanhintaiseen verkkovierailuun koskeva järjestelmä on – erityisesti siitä syystä, että poikkeusjärjestelmässä (opt-out) vaitiolo merkitsee kotimaanhintaisen verkkovierailun hyväksymistä – mahdollistanut tehokkaimmalla tavalla asetuksessa N:o 531/2012 tarkoitetun tavoitteen saavuttaa matkaviestintäpalvelujen sisämarkkinat tekemättä eroa kotimaan hintojen ja verkkovierailuhintojen välillä.

34 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 531/2012 6 a artiklaa ja 6 e artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että verkkovierailuoperaattoreilla on 15.6.2017 alkaen ollut velvollisuus soveltaa automaattisesti kaikkiin asiakkaisiinsa erityisesti tämän asetuksen 6 a artiklassa tarkoitettua säänneltyä verkkovierailuhintaa riippumatta siitä, ovatko nämä asiakkaat aikaisemmin valinneet säännellyn verkkovierailuhinnan vai muun hinnan, elleivät he ennen määräpäivää eli ennen 15.6.2017 ole nimenomaisesti ilmaisseet haluavansa hyötyä tällaisesta muusta hinnasta mainitun asetuksen 6 e artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyn tätä koskevan menettelyn mukaisesti.

Oikeudenkäyntikulut

35 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisissa tuomioistuimissa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisten tuomioistuinten asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella 13.6.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 531/2012, sellaisena kuin se on muutettuna 25.11.2015 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/2120, 6 a artiklaa ja 6 e artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että verkkovierailuoperaattoreilla on 15.6.2017 alkaen ollut velvollisuus soveltaa automaattisesti kaikkiin asiakkaisiinsa erityisesti tämän asetuksen 6 a artiklassa tarkoitettua säänneltyä verkkovierailuhintaa riippumatta siitä, ovatko nämä asiakkaat aikaisemmin valinneet säännellyn verkkovierailuhinnan vai muun hinnan, elleivät he ennen määräpäivää eli ennen 15.6.2017 ole nimenomaisesti ilmaisseet haluavansa hyötyä tällaisesta muusta hinnasta mainitun asetuksen 6 e artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyn tätä koskevan menettelyn mukaisesti.

Allekirjoitukset